

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novani ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvésének előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók a dohányüzemekben.

Vörheny-járvány tehetetlen hatóság.

Midőn e sorokat írom, nem ismerem még a közegészségügyi szakosztály mai ülésének lefolyását, nem ismerem ezen, közegészségügyekben tanácskozó, véleményező és indítványozó testületnek a vörheny-járvány előjártására vonatkozó javaslatát s így azt sem tudom, hogy a polgármester, általában pedig az egészségügyi hatóság mily rendkívüli intézkedéseket óhajt foganatosítani a nagyon is makacs lefolyású vörhenyvel szemben: mégis habozás nélkül ama szerény véleményemnek adok kifejezést, hogy ezen veszedelmes betegség Székesfehérvár szab. kir. város területén első sorban azért szedheti immár 8—9 hónap óta áldozatait, mert sem a véleményező közegek, sem az egészségügyi hatóságok az elrendelt óvó és védekező rendszabályokat, törvényeket vagy nem ismerik vagy ha ismerik, erőlyesen és lelkiismeretesen végrehajtani nem akarják, illetve nem tudják. A vörheny-járvány folyamán szerzett tapasztalatok kényszerítettek e kijelentésre s midőn egyenesen egy nagyon is fontos közérdek megóvásáról van szó, ne érzékenykedjék senki sem, mert e sorok írójával együtt már nagyon sokan vannak azon véleményben, hogy a vörhenyvel szemben tanúsított hatósági magatartás valósággal vétkes mulasztás. Ezt meg kell reparálni s e reparáló munkában a hatóság és közönség vállvetett tevékenységére van szükség. Állítom igazolására tényeket sorolok fel s törvényre mutatok rá.

A múlt év augusztus havát megelőzőleg nyolc hónap alatt 10 vörheny betegedés volt városunkban. Szeptemberben már vehemensebben lép fel s a hatóság is 19 esetet jegyez fel. Folyton nő e szám olyannyira, hogy december közepén már közel száz beteg van e kórnak. A karácsonyi ünnepek alatt az előadások szünetelven, a még utána néhány napig tartó szünet alatt enyhébb lett a betegség lefolyása, számban is csökkent s a statisztika január hónapban 43 betegről tesz említést. A beteglétszámnak 3 héten belül ily nagyarányú csökkenése kétségtelenül igazolja, hogy az iskolai előadások szünetelése a kívánt eredményre vezetett s így igazolja azt is, hogy a betegség terjedésének melegágya volt az iskola. A józan logika törvénye kívánta volna, hogy a helyzet javulásának folyamán az előadások meg ne kezdessenek, csakis akkor, a mikor a baj teljesen orvosoltatott. Nem így történt. Alaghy Dezső iskolaszéki elnök óhajára a hatóság az egészségügyi követelmények fölé helyezte a közoktatásügyi érdekeket s ártott mindkettőnek. A nagyszámu, de még sem általános iskolamulasztás meggátolta a tanítókat a tananyag reind előadásában s így az eredmény alig lehetett kedvezőbb, mintha esetleg január hó végéig az előadások szüneteltek volna. Eltekintve azonban minden pedagógiai elmélettől, a közegészségügyi szempont veendő első sorban figyelembe. A mulasztást tehát már akkor elkövette a hatóság.

A helyzet képe január óta nem javult, sőt április és május hónapokban határozottan rosszabb lett. Jelenleg ugyanis gyorsan közeledünk a százas beteglétszám felé. A statisztikai adatok szerint május végén az orvosilag kezelt és bejelentett vörheny-betegek száma 77. Hogy a hatóság még most is miért késik teljesíteni kötelességét, az csakugyan érthetetlen.

A közegészségügyi szakosztály május hó

14-én tartott ülésén kimondotta, hogy *tehetetlen* a vörhenyvel szemben, a főkapitány pedig egyre azt hangoztatta, hogy nincs törvényünk, a mely az intézkedéseket körvonalozna. A szakosztály onnagáról adta ki a szegénységi bizonyítványt, a főkapitány pedig nem hatolt be a közegészségügyi törvény szellemébe. Ha a közegészségügyi szakosztály, ez a nagyvessz *szakorvaktól* álló *tehetetlen szaktestület* nem vesz magának annyi fáradságot, hogy kinyissa a törvénykönyvet, hat ez bizony egy csepprel sem felismeretes eljárás s alig lehet alkalmas arra, hogy véleményének súlyát bármely *szakorvathoz* novellá. Hogy azonban a főkapitány könnyedén odavagyhassa egy szaktestületnek, hogy bizony erre sincs, meg arra sincs törvény, ezen már méltán csodálkozhatunk. Talán az a baj, hogy nagyon is sok a törvény és a rendelet, azért nem fog-nak szivesen a tanulmányozáshoz. E helyett azután megindul az akadémikus vita. Nem lehet a betegeket szeparálni, nem lehet fertőtleníteni, nem lehet a teneteket nyilvánosságát korlátozni, mert nincs törvény. Vízvezeték kell, csatornázás kell, jobb lakásokra van szükség, rendezni kell a szegényügyet, stb. Hat ez mind igen szép dolog, de egyelőre ez csak hü abránd, a miről most még csak álmodnunk szabad. Meg kell tenni azt, a mit meg *lehet* tenni s a mit meg *kell* tenni, mert *törvény írja elő*, s a közérdek parancsolólag kívánja.

Azt hiszem nincs kétség az iránt, hogy a vörheny hónapok óta járványszerűleg uralkodik. E szomorú tényre vonatkozólag az 1876. évi XIV. tc. 81. §-a következőket írja elő:

„A törvényhatóság a járványt konstatálva, intézkedik a járvány eljövása, illetőleg terjedésének megállítására eljövél a koronként kimandó járványszabályzatban foglalt orvosi és gyógykezelési pontos foganatosítására.”

Gondoskodni kívánja, a mennyiben a szükség úgy kívánja, a járványt folytán megbetegültek befogadására szolgáló kórház helyesrekk elállítására, a kello orvosi segítségnyújtására, a mekavitáló szegények felkeltésére, a szükséges apolási személyzet elállítására és kitüntetésére, a betegeknek az egészségesebbé váló elkülönítése keresztülvételéről, a szaktestület lehetőségeitől, a fertőtlenítés foganatosításáról, a közbiztonság, és piac rendezés pontos kezeletéről, úgy szűn a járvány terjedését előmozdító hatályok lehetőségeitől.”

Az első kötelesség tehát a már 9 hónap óta dühöngő járványt konstatálni. Talán ez nem nehéz feladat? Es ha nem nehéz ezt konstatálni, akkor még kevesbe lehet nehéz a törvényt megtalálni a betegek elkülönítésére, a fertőtlenítés foganatosítására és minden egyébre, a mit a körülmények parancsolnak. Hisz kétségtelen, hogy minden fertőző beteg, a mennyire csak lehet, teljesen elkülönítendő. Különösen oly esetben van a hatóság intézkedésére szükség, a hol a családban több gyermek van s ha a hatóság azt tapasztalja, hogy az elkülönítés epen nem vagy hanyosan eszközöltetik, az elkülönítést a betegnek a járványkórházba való szállításával kényszer utjan is végrehajthatja. Természetes, hogy az elkülönítés a legnagyobb tapintattal és kímélettel foganatosítandó s csakis szükség esetén.

Menjünk tovább a törvénykeresésben. Az 1876. évi XIV. tc. 163. §-a egyebek közt a következőket mondja:

„... Veszélyes járványok alkalmával a törvényhatósági egészségügyi bizottság járványbizottság alakul, mely esetben az elnökséget a polgármester vagy helyettese veszi át; az ekként alakított járvány-bizottság a szükséges óvrend-

szabályok elrendelésére, illetőleg kivételére, valamint a befelgy-mintáztatással és más hatósággal való közvetlen érintkezés felhatalmaztatik. Határozatai a miniszteriumhoz csak bírtoáon kívül felelbezhetik...”

A törvény eme rendelkezése tejjhatatlommal ruhazza fel a járvány-bizottságot. Ez helyes is, mert hisz el sem képzelhető, hogy ily fontos teendőkre hivatott bizottság kötött hatástan kívül eredményes munkát végezzen.

Es most azt kerdezem, miért nem vette igénybe a hatóság a törvény eme szakaszában biztosított védelmi fegyvert? Dr. Bierbauer Viktor főorvos a közegészségügyi szakosztály május hó 19-iki ülésén indítványozta, hogy alakuljon át ez a szaktestület járvány-bizottsággá, maradjon permanenciában s a szükséges óvintézkedéseket erélyes kezzel foganatosítsa. Erről hallani nem akartak. Talán nem tartottak elég veszélyesnek a járványt? Legyen elég felmenni, hogy eddig 110 életet oltott ki a vörheny. Jajgattak, sópánkoltak, hogy tehetetlenek, nincs törvény s ime kiténik, hogy a törvény teljesen szabad kezét enged a hatóságnak epen járvány esetén. Alkár tudtak a törvényről alkár nem, a mulasztást elkövetették. De mulasztást követett el dr. Bierbauer Viktor főorvos is. Mert nem elég beérni azzal, hogy a véleményét megmondta, az indítványt megette. A közérdek nem kíváncsi a főorvos véleményekre, az kötelességet ró a főorvosra. Ha véleménye, indítványa közötörvényben bírja erejét, ugy kötelessége lett volna akar a miniszterium utján is érvényet szerezni a törvény rendelkezésének. Ezt a kötelességet nem teljesítette, a mulasztás vádjá tehát o reá is teljes súlylyal nehezedik.

Nem szabad felednünk, hogy a már többször említett május 19-iki szakosztályi ülésen a főkapitány kimutatta, hogy egészségügyi rendőri szolgálatot teljesítő közegek eme kötelességeknek egyeb közgazgatási teendők miatt elegend nem tehetnek. A törvényes intézkedéseket nem ellenőrizhetik, az egészségre alkalmas lakásvisszonyokkal nem bíbelődhetnek. Pánaszokt hangzott fel, hogy a hatóság orvosok a nagy beteglétszám miatt a szükséges bejelátogatásokat be nem tarthatják. Mindezen körülmények kiáttö figyelmeztetésként hangzottak fel, hallotta a hatóság is es nem tett semmit. Epen a hatóság apparatus folytán vált volna szükségesse már hónapok óta a járvány konstatálása s az egészségügyi bizottságnak járvány-bizottsággá való átalakulása. A törvény ugyanis gondoskodik a normálisnál kiterjedtebb ellenőrzésről, a mennyiben utcabiztosok kreaálását írja elő. Az orvosi működést is kiterjeszti, a mennyiben 85 §-ában így intézkedik: *Minden hatóság s minden gyakorlati magán orvos tartozik járvány idején a hatóságtól a járványügyre nyert rendéket teljesíteni. Sőt 84. §-ában azt is megengedi, hogy szükség esetén a hatóság megfelelő díjazás mellett járványorvosokat rendelhet ki.*

A mint látjuk tehát, nagyon téved az, a ki azt hiszi, hogy törvény hányta gátolja a hatóságot a szükséges védelmi eszközök felhasználásában. E mellett azonban alig tévedek, ha azt mondunk, hogy a betegség terjedését gátló óvintézkedéseket a gyakorlati orvosok legnagyobb része nem tarja be. Rendszerint sorba látogatják betegeiket anélkül, hogy fertőző betegnek tett látogatás után a fertőtlenítés foganatosítását vagy legalább is ruhaváltás által a fertőzés lehetőségének némileg útját vágják. Ez pedig nagyon fontos dolog s a mulasztás e téren kiszámíthatlan következményekkel járhat. Tudomásom

Mai lapunk 4 oldal.

van arról is, hogy a betegek kötelező bejelentése körül is úgy orvostól, mint tanítónál fordultak elő mulasztások a nélkül, hogy a hatóság a megtorló intézkedésekkel élt volna. Lám, mindez mulasztás s épen ezért egy cseppet sem csodálkozhatunk, ha ennyi mulasztás mellett a gyermekhalandóság ijesztő mérveket ölt, a járvány pedig kénye-kedve szerint növekszik számban s területben egyaránt.

Háttra volna még, hogy a népiszkolák bezáratása körül elkövetett mulasztásra rámutassak. Egy idevágó miniszteri rendelet az iskolabezárásra vonatkozólag többek közt a következőket rendeli el:

Ha a ragályozás magában a tanodában történt vagy ha a gyermekek és ifjak között nagyszámú kövesek fordultak elő, a tanoda a betegülések tökéletes megszűntéig a közigazgatási hatóságok által bezártható.

A mennyiben tehát a szükség kívánja, az észszerűség diktálja: a betegség terjedésének megállítására végett az iskolák bezárandók. Hogy tényleg a népiszkolák terjesztői voltak a vörhenynek, azt igazolja a januári, illetve decemberi iskolabezárás eredménye. Két hét alatt 50%-kal csökkent a beteglétszám az előadások szünetelése alkalmával. Ha az iskola nem lett volna alkalmas a fertőzésre, ez a változás a beteglétszámmal ilyen hirtelen be nem áll. Mulasztás terheli tehát a hatóságot azért, mert kinyitatta a iskolát a betegülések megszűnté előtt, de mulasztás terheli azóta is, mert az iskolák bezárását a beteglétszám növekedése dacára sem zárta be s szabad teret engedett a további fertőzésnek csak azért, mert érdemekben gazdag iskolaszéki elnököknek fixa ideája a szorgalmi időnek betartása még járvány esetén is. Hát hol van ilyenkor a tisztí főorvos tiltakozó szava, hol késik ily esetekben az egészségügyi felügyelő közbe lépése? Ha a polgármester nem a hivatott szakközegre, nem a tisztí főorvosra hallgat, hanem az iskolaszéki elnökre, akkor megérdemli, hogy hatósága területén a közegészségügyi felügyelő hivatali tekintélye tegyen rendet.

A közegészségügyi szakosztály mai ülése.

A közegészségügyi szakosztály ma d. e. 10 órakor dr. Fanta Adolf elnökle mellett ülést tartott. A polgármester kérte ki a szakosztály véleményét az iskolák bezáratása tárgyában. Dr. Bierbauer Viktor főorvos részletes jelentésben ismerteti a vörheny jelenlegi állapotát s megdöbbenve hallottuk, hogy a múlt hónapban 18 halottja volt a vörhenynek, míg a vörhenybetegedések száma a járványos idő alatt a háromszázat meghaladja. Alighy Dezső isksz. elnök a betegek teljes elkülönítését tartja a legfontosabb védelmi eszköznek, e terepen pedig semmi sem történhet s bár megengedi, hogy a járványt gátló, illetve akadályozó eszközök egyike az iskolabezárás is, a betegek elkülönítése nélkül azonban ezt eredményesnek nem tartja. Dr. Pataki Árnun orvos a betegek elkülönítése mellett nagy súlyt kíván fektetni az eddignél fokozottabb orvosi ellenőrzésre s az egészségügyi rendőri szolgálat szigorú keressztülvitelére. Végre is a közegészségügyi szakosztály abban állapodott meg, hogy az összes elemi, polgári, kereskedelmi- és iparos-tanonc, és felekezeti iskolák és óvodák azonnali bezáratását hozza javaslatba s az övintézkedések szigorú foganatosítására végett **járvány-biztonsággá** alakul. Közegészségügyi felügyelő közbejöttét ezen intézkedés mellett nem tartja szükségesnek.

A szakosztály mai állásfoglalása fentebb kifejtett véleményeknek megerősítésére szolgál. A mit elmulasztott a szakosztály s a hatóság, azt most reparálni kénytelen. Most 77 betegedés mellett szükségesnek tartotta ezt az intézkedést, decemberben, mikor a beteglétszám a százat megközeiítette, még nem látta elérkezettnek a komoly intézkedés idejét. Ezen mostani tényével dokumentálta a szakosztályt úgy a maga, mint a hatóság korábbi mulasztását. Örülünk neki, hogy végre valahára a törvény által biztosított védelmi eszközök az ismeretlenség homályából kiemeltettek. (k.b.)

ÜJDONSÁGOK.

— **Bérmálás.** Városunkban vasárnap d. e. folyt le a bérmálás a székesegyházban. 9 órakor Ő Méltósága ünnepélyes misét celebrált, majd gyönyörű szent beszédben szólott a bérmálavándókhöz. Hogy mennyire szívén viseli Főpásztorunk híveinek lelki üdvét, a hosszú ünnepi mise fárasztó szertartásait is végezte, hogy a régi szokáson ne változtasson. Összesen 760 hívőnek osztotta ki a bérmálás szentségét.

Nagyobb szeretettel, az egyházához és hazájához hű katolikus szív igazabb lelkesedésével kevés helyen várták megyéspüspökünket apostoli útjában, mint tegnap Nagy-Lángon, a gróf Zichy-család lakóhelyén. A szemekben a lelkesedés tüze ragyogott, a természet virágaival pazarul ékesítették föl a helyet, a merre főpásztorunk elmenendő volt. Dízás bandérium vonult ki a fogadásra, a község szélén felkült diadal-kapitulál Wolf Károly urad. intéző lelkes szavakkal üdvözölte a püspököt, a ki egyenesen a kastélyba hajtott, a hol ifj. dr. Zichy János gróf országy. képviselő fogadta a papsággal. A bérmálást szent mise és predikáció előzte meg, melyben a püspök a bérmálás szentségének jelentőségét magyarázta meg. A szertartások alatt a hívők lelkét a gyermekek bájos éneke gerjesztette a hitre, a kik Csöngödy István tanító szakavatott vezetése mellett megható szebbnél-szebb egyházi dalokat énekelték. A szentség kiosztása után a küldöttségeket fogadta Ő Méltósága: az urad. tisztí kart, az iskolaszéket és a tüzoltóságot, mind-egyikhez meleg szavakat intézvé. 11 órakor a Nagy-Lángtól félórnyira fekvő Csösz leányegyházba ment a főpásztor, hogy az ott egybegyűlt bérmálavándóknak a szentséget kiosssa.

Mondhatlan boldogság töltötte be a kisednyáj lelkét, midőn hírt vették, hogy a főpásztor az ő egyszerű, de annál kedvesebb kápolnájukban is meg fog jelenni. Csaknem egy esztendő óta készülődtek a magas vendég fogadására. Pompás diadalkaput állítottak fel, mely nemzetiszínű, továbbá a Zichy-család zászláival volt fölékesítve, közepén pedig a püspök fehér-világoskék zászlaját lobogtatta a szél, a kápolna tornyából a pápai zászló hirdette az egyház ünnepét. Ő Méltósága ifj. Zichy János gróffal érkezett meg s Halmi Nándor urad. intézőnél szállt meg. Rövid idő múlva megkezdődött a bérmálás szertartása, melyet megelőzőleg a Főpásztor szívhez szóló szavakkal magyarázta meg a bérmálás szentségének jelentőségét. Bérmálás után a küldöttségek tisztelegtek: első sorban a kath. iskolaszék, a melyet Halmi Nándor intéző mutatott be lelkes, szép szavakkal, kifejezésre juttatva azt a nagy örömet, a mely a hívők lelkét eltölti, midőn megys püspöküket először láthatják körükben. Ő Méltósága a töle megszokott kegyességgel válaszolt, örökre meghódítván hívőinek lelkét. Majd a politikai község és az ev. ref. hitközség tisztelegt s mindegyik abban a boldog tudatban távozott, hogy a béke apostolát üdvözölte. A püspök ezután visszatért Nagy-Lángra, a hol a kegyurnak volt kíséretével együtt szívesen látott vendége. Ebéd alatt ifj. Zichy János gróf üdvözölte a püspököt, egy klaszszikusán szép beszéddel.

— **Mióta ismerem Méltóságodat!** — Ugymond — mindig föltekintettem személyére. Csodáltam minden cselekedetében azt a bölcseséget, mely az igazságot a szeretettel párosítja, megtalálta azt a helyes utat, melyet oly nehéz megismerni s a melyért minden ismerője, sőt ellenfelei is tisztelettel hajlanak meg előtte. Föltekintettem azért is, mert láttam, hogy midőn szíve szeretettel és

jósággal van eltelve, az egyház jogaiból soha sehol egy betűt nem engedett.

A megys püspök válaszában a grófi családra emelte poharát, a melynek kebeléből annyi nemes és nagy munka indul ki az Egyház és magyar védelmére.

— **Esküvők.** Ruff Béla takarékpénztári tisztviselő június 1-én vezette oltárhoz id. Füstér Imre butorgyáros kedves leányát, Erzsikét. Násznapok voltak: Ruff Ferenc honvédszázados és Aranyossy László komáromi ügyvéd.

Ghiczy István honvéd főhadnagy tegnap tartotta esküvőjét özv. Juhász Jánosné szép és kedves leányával, Ilonkával. Násznapok voltak: Mayer Lajos vcszpremi földbirtokos és dr. Kégl Károly árvaszéki ülnök.

— **Iskola-bezárás.** Havranek József polgármester az összes elemi, felekezeti, polgári, kereskedelmi- és iparos-tanonciskolák és óvodák bezárását f. hó 4-től elrendelte.

— **A jót. négyjvet** választmánya május 30. tartotta *Szűgyény Marich* Julia védnök elnöklete alatt a nyári idény előtti utolsó ülését, melynek folyamata alatt bejelentetett, hogy az egylet által a helybeli szegények részére ezközölt általános gyűjtés 1410 kor. 72 fill. eredményezett. Felolvasottat *Gebhard* Bódog levele, melyben lemond a 23 éven át viselt titkári állásról. Visszavonhatlan elhatározását a választmány mely sajnálattal vette tudomásul s egyhangulag elhatározta, hogy a lelépő titkárnak egy nevedszázadot megközeleltó ritka buzgalmu ténykedéseért az egylet legbensőbb halaját nyilvánítja, a mit előtte *Kari* Józsefné alelnök többtagu küldöttség élén tolmácsolt, — s hogy a jótékonyág terefen kifejtett kiváló érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti. A megüresedett titkári állás betöltésére egyhangu határozat folytán dr. *Fialh* György kérésttel fel. Ezután több segélyutalványozás s egyéb folyó ügyek elintézése után az ülés véget ért.

— **A honvédség köréből.** Schuster Brunó honvéd hadnagy és kezelőtiszt Székesfehérvárról Zilahra helyeztetett át.

— **Tíz év után.** A helybeli főgimnáziumnak 1893-ban érettségizett diákjai pünkösdi vasárnapján tartották 10 éves találkozójukat. A tanulóársak közül jelen voltak: Darvas István gyógy-szerész (Mohács), dr. Keczás Livius orvos (Székesfejevárvár), dr. Knittelhoffer Károly algyógyzó (Székesfejevárvár), Kováts Lajos állomásfőnök (Lúvard), dr. Kováts Rezső kórorvos (Dombóvár), Kuti Fülöp városi rendőralkapitány nejevel (Székesfejevárvár), Magjerek Antal földmivesiskolai tanár (Szilágyosmlyó), dr. Mentler Jenő kórorvos nejevel (Sárszentmihály), Meszleny Géza kultur-mernök (Miskolcz), Pausitz Ferenc főhercegi udvari irodatiszt (Alcsuth), dr. Riffer Géza orvos (Székesfejevárvár), Szilágyi Andor vasuti tiszt (Balassagyarmat), Szankovits Lajos gazdatiszt (Doboz) és Wünsch Antal városi számfőnök (Székesfejevárvár). Távolmaradásukat kimentették: Buder Gyula ügyvédjelölt (Bpest), gróf Cziráky László (Lovasberény), gróf Klebelsberg Kunó miniszteri fogalmazó (Budapest), Kálmán Miksa ügyvédjelölt (Budapest), Körmendy Péter muzeum-őr (Budapest), Pintér Gyula helybeli adótiszt, kit e megjelenésben betegség akadályozott és Sárközy István földbirtokos (Fűr). A volt iskolatársak közül keiten: Kadelburger Arthur és Szeifert Károly időközben elhaltak. A szeretetnek e kedves ünnepe mindvégig lelkes hangulatban folyt le s az egykori iskolatársak azzal a fogadással oszlottak szét, hogy öt év múlva ismét találkoznak.

Ugyanezen napon jöttek össze azok is, a kik 10 évvel ezelőtt a kereskedelmi akadémián tettek érettségi vizsgát. A 26 tanulótárs közül csak *helen* jöttek össze és pedig: Deutsch Lajos magánhivatalnok (Budapest), Golzmann Benő fakeskeskedő (Lepsény), Ney Lajos postatiszt (Székesfehérvár), Perl Rezső magánzó (Székesfejevárvár), Pintér Károly könyvelő (Nemesvid), Sebestyén Albert gazdász (Budapest) és ifj. Véber Károly könyvelő (Székesfejevárvár). A hajdani iskolatársak sorba látogatták volt tanáraikat, délben a Fehér-Bárány vendéglőben lakomáztak, délután pedig a szőlőhegyre rándultak ki.

Gödl Károly meghalt. Egy derék, minden tekintetben kiváló férfi sirhalma fölé tűzték oda tegnap a kereszt pihenést jelentő fejfáját. Gödl Károly a déli vasút műhely gépészmenöke, — Rauscher Béla jobbkeze, eszmeinek, hazafias munkájának osztályosa vasárnap este meghalt. Abban a nagy munkában, mely a déli vasuti műhelyt oly magas nivóra emelte s a mely a nagyszámm munkássereget a mai nehéz viszonyok között is megtartja a magyar nemzetnek, a magyar hazának, a mely a munkát nem egy nagy gép részének, hanem munkástársnak tekintette, mely a déli vasút munkásait számottevő társadalmi tényezővé emelte városunkban, Rauscher mellett Gödl főmérnöké az oroszánrészt. Nagytehetségű, örökké tervező, a munkában fáradhatlan, éjjelt nappallá tevő munkacsoport volt. Ez ölte is meg. Ez mertette ki idejét, ez vitte bele a szívájába, ez emésztette fel életerejét s ez fosztotta meg szerető nejét és három apró gyermekét a 38 élet ért családfenntartótól. Temetése tegnap d. u. folyt le nagyszámu tisztelőinek és a déli vasuti alkalmazottaknak igaz részvétele mellett.

— **A városi iskolások** holnap d. e. fél 10 óraker ülést tart, hogy az iskolák bezárásával felmerült intézkedéseket megbeszélés tárgyává tegyék.

— **Eljegyzések.** Babeu Vilmos Űllőről eljegyezte *Ohnhauser* János vasuti hivatalnok szép és kedves leányát, Annuskát. — Szabady Géza eljegyezte *Németh* Irénkét Budapestről.

— **A tisztviselői Otthona** által saját helyiségében f. hó 6-án tartandó irodalmi estély iránt nap-nap után nő az érdeklődés. Képviselők és főváros ismert nevű írók lépnek ez alkalommal a felolvasó asztalhoz. Tekintettel az általános érdeklődésre, az Otthon vezetősége ez uton publikálja, hogy akik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez. A kik pedig az estélyi alkalmával rendezendő társasvacsorán résztvenni óhajtanak, az Otthon helyiségében kitett aláírási íven előjegyzésbe vétetnek. Egy teríték ára 2 korona.

— **Érettségi vizsgák.** A helybeli középiskolákban az érettségi vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: a felső kereskedelmi iskolában f. hó 8-án, a főreáliskolában 24-én, a főgimnáziumban pedig 27-én veszi kezdetét a diaktortúra.

— **Nyomdászok mulatsága.** Pünkösöd vasárnapján derék nyomdászaink is mulattak. Bár a makrancos időjárás a kerti mulatság gyönyöreit nem engedte élvezni, Laczkovits Béla tágas téli helyisége pótolta a szabad természetet s a reggeli órákig vig hangulatnak volt színtere. A jelenlét hölgyek névsorát a következőkben adjuk: Fazekas Lajosné, Fűry Sándorné, Illy Józsefné, Hlavacs Ferencné, Novák Józsefné, Pallag Józsefné, Slezák Károlyné, Szubin Antalné, Tamássy Sándorné: jobbábjá Derkay Juliska (Budapest), Fűry Mariska, Horovitz Róza, Illy Mariska, Jávorszky Mariska, Kiss Mariska, Mechtler Mariska, Noszko Teruska, Pallag Róza, Pál Juliska, Polgár Ida, Ráner Annuska és Varga Róza. — A világpóstánál a legtöbb levelezőlapot eladta Polgár Ida, és a legtöbbet kapta Fűry Mariska.

Felülfizettek: N. N., 10 kor., Dr. Lauschmann Gyula 4 kor., Jámbor Mihály 3 kor., N. N., 2 kor. 60 fill., Illy József 2 kor., Fűry Sándorné, N. N., Percz Imre, Rostásy Szabó Rezső, Slezák Károlyné, 1—1 kor., Sztupa István 80 fill., Pallag Józsefné 60 fill., Fazekas Lajosné 50 fill., Ráner Józsefné és Varga János 40—40 fill.

— **Köszöntelep Moórótt.** Moór község határában nagy köszöntelepek vannak. Már több, mint egy hónapja, hogy e tekintetben az ország két első társulata tárgyal a moóri érdekkeltséggel, míg végre a napokban megállapodásra jöttek s a szerződést megkötötték. Moórótt nagy érdeklődéssel kísérik a dolgokat s különösen a közbirtokosság remél sokat a jövőtől, mert ez által paralizálni vélik a nagyfoku leköltöttséget a szőlőkkel szemben, mert a moóriaknak ugyszólván minden vagyonuk a szőlőkben fekszik.

— **Méreg.** Nemcsak az alföldi gazdag, jómódu népénél, hanem megyénkben sem ismeretlen az emberi élet kioltására a vén kuruzslók által összekotyvasztott méreg. Ifjú anyák, férjikkel elégedetlen feleségek ha szabadulni óhajtanak az élet terhétől, vén boszorkányokkal dugják össze a fejüket és titkos italok gyártásán törnek a fejüket. Nyílt, csak le nem leplezett titkok ezek akárhány faluban. Sugnak-bugnak róla egy ideig, az érdekeltek remegve várják a következendőket, de nincs a ki a darázsészekbe belenyulni merne, vagy nines elegendő bizonyíték s a rettenetes bűn tovább terjeszti a rothadást. Mikor aztán a kétségtelen bizonyítékok kipattantják a titkot, a társadalom megrázkódit, s pirul a maga gyalázatán, elmékedik, a bűnösök elveszik a maguk megérdemelt büntetésüket s aztán — halad minden tovább a régi kerékvágásban. Nincs ereje gyökeresen segíteni az alapjában sülydött nyomorúságon.

Zámolyon pattant ki egy ily szörnyű titok.

Sarok Istvánéknak volt bőven mit aprítani a tejbe, az ura is elég szemrevaló gazdamester volt s szerette, meg is becsülte az asszonyt, volt nekik egy szem gyermekük is, egy 4 éves mosolygó arcú baba, s mindez nem volt elég a kikapós menyecskének, a ki P. Nagy Sándor nevű legényével is barátságot kötött. Ennek a barátságának a révén mindinkább utjába esett neki a hites ura. Nagy Sándornéhoz, a falu egyik vén bányájához folyamodott segítségért, a ki vén lelkét nem átalotta terheli azzal, hogy fiatal asszonyoknak nyújtott segítséggel gyarapítsa a maga szűkrezsábott jövedelmét. Kőrishogárpont adott a menyecskének, a ki azt ez év januárjában ügyesen belekeverte az ura ételbe. Sarok István váratlanul rosszul lett, hiába löttak-futottak doktorért, javasasszonyért, itt hagyta az árnyékvilágot. A vagyon az asszonyra meg az apró csemetére maradt. A nép sugott-bugott, de nem levén kellő alapja hozzá, mert ki mert volna nyíltan a világ elé lépni a szörnyű bűn vádjával.

Hordták a híreket, egyik háztól a másikhoz, a minék új tápot adott az a körülmény is, hogy Sarokné nagyon hirtelen szárazra torult a vörösré sirt szeméit, s még nálétől házasságra léphettek volna, már közös háztartást kezdtek. Névtelen levelek alapján a csendőrség titokban kutatni kezdett s mivel a gyamokok elég támpontot nyújtottak, a mult hó elején exhumáltatták Sarok István holttestét. A vizsgálatnál Tömörly József vizsgálóbíró, továbbá dr. Pataki Ármin és Hercz Oszkár törvényszéki orvosok voltak jelen. Megállapították ekkor a mérgezés tüneteit és az igazságügyi orvosi tanács később Felletár Endre dr. orvostanár szakvéleménye alapján kimondotta, hogy kőrishogárpont mérgezés forog fenn. Sarokné természetesen letartóztatták. Nagyné, a vén mérgekeverő nő a földi büntetés elől menekülendő, felakasztotta magát. Sarokné most az igazságügyi palota egyik komor zárkájában elmékedik sötét bűnéről s az akasztófáról.

— **A polgári lövészgyűlés** pünkösöd hétfőjén csinos mulatságot rendezett. A délutáni gyermek-tombola iránt nagy volt az érdeklődés s a honvédzenekar hangversenye mellett a céllövészet és tekeverseny sok vállalkozóra talált. Az esti órákban táncra perüdték a felnőttek s éjfélig élénk volt a kellemes kerthelyiség képe. A céllövészetnél díjat nyertek *fejgyverrel*: Szőke Gyula (3-as); *pisztolyal*: Pinn István (szeg), dr. Krausz Zsigmond (szeg), dr. Palánszky Miklós (4-es). Vasárnap vagyis június 7-én a honvédzenekar hangversenye, e mellett céllövészet, tekeverseny és pezsgő-tombola lesz.

— **Küldöttség a polgármestertől.** Innen-onnan tizenöt éve jajgatnak az űsz-utcai háztulajdonosok az utcájuk miatt, ígértek kaptak is már elcget, de biz mindig ígérlet maradt. Hogy ez nyaktörő utca, az tény és tény az is, hogy ez az utca legnagyobb forgalmu utcáink egyike. Vasárnap az űsz-utcai lakosok ismét deputációban jártak. *Flaskár* József biz. tag vezetésével melett megjelentek a polgármesternél s kérték az utca mielőbbi kikövezését. Még egy kérelmitük van. Ott van a kórházi iskola közeli szomszédságában *Schütz* Jankab szappanfőző telepe s hertenként kétszer olyan bűz terjed szét a környéken, hogy ember, állat menekül előle egyaránt. Mindeket kérelem méltánylist érdemel s Havranek polgármester ez alkalommal sem késett megígérni, hogy legközelebb a kötségyvetésben gondoskodik ennek a nyaktörő s a szó szoros értelmében rendezetlen utcának arendezéséről. A szappanfőző telepet mi is szives figyelmébe ajánljuk Reé István főkapitánynak s dr. Bierbauer Viktor főorvosnak.

Először is egy nagyforgalmu utcában van, másodsor pedig oly közel van az iskolához, hogy szappanfőzés alkalmával az iskolák ablakait zárva kell tartani. Talán most, a midőn ezerféle bacilus röpök a levegőben, talál módon az egészségügyi hatóság arra, hogy ez a telep ne a város közepén csiklandozza az emberek szagló érzékét.

— **Egy betűszedő halála.** Az ólomgözsös levegőnek áldozata van. *Besszer* István betűszedő gyenge szervezete nem bírta a betűszedés lelket, testet ölo munkáját, fiatalon alig 18 éves korában dőlt ki a munkások sorából, hogy az élet nyomorúságát hagyja özveggye édesanyjának. Az elhunytat f. hó hó 4-én d. u. 6 óraker fogják a Csapó-utca 17. sz. házszámban beszníthetni s a szedreskeri temetőben nyugalomra helyezni. A temetési szertartásra Bálkei Ferencet, lapunk szerkesztőjét kérték fel.

— **Eltűnt önkéntes.** Kiss Lajos honvédönkéntes a helybeli honvéd ezred 1 századától megszökött. Szőkevénynek nyilvánítottat s körözése elrendeltetett.

— **A repülőgép.** Emültettük, hogy Fejérvármegyében a velencei tó fölött érdekes kísérletek folynak a repülés problémájának megoldására. Az egyelőre tisztán elméleti kísérleteket, mint az Esti Újság írja, pünkösöd másodnapján befejezték. A kísérletek közben fölmerült fontosabb jelenségek-ről *Endes* Miklós gépész mérnök leközlebb jelentést tesz a Magyar Mérnök- és Építész-Egyesületnek, majd gyakorlati megtartására nagyobb anyagi segítséget kérnek a kormánytól. *Daimler* osztrák automobil-gyáros, a ki a kísérletezőnek részese volt, a gyakorlati megoldás érdekében olyan motor-előállításra vállalkozott, mely 14 kilogrammsúly mellett husz lóerővel megfelelő hajtóerőt képvisel. Ez a motor utóbb lesz a modern technikában, mert eddig husz lóerő kifejtésére csupán olyan gépeket tudtak építeni, a melyeknek saját súlyuk nagyobb és pedig a legkedvezőbb esetben huszonnégy kiló volt. A gyakorlati kísérletekhez egyébként most vállalkozót is keresnek, a ki hajlandó volna arra, hogy a repülést megpróbálja. Kétségtelen, hogy számos vállalkozó szellemű ember akadna, ha az alkalmazás föltételei nem volnának oly súlyosak. A kísérletezők ugyanis olyan fiatalembert keresnek, a ki legfőlebb ötven kilogramm testsúly mellett megfelelő testi erővel és mérnöki oklevéllel rendelkezik, azaz műszakilag is ért a repülés nagy kérdéséhez. Az esetleges jelentkezők bővebb felvilágosítást *Endes* Miklós gépészmérnöktől kaphatnak, Gálszécsen.

— **Villámcsapás.** Pünkösöd vasárnapján komor felhők tornyosultak Velence község felett, mignem kitört az éghabóru s megeredtek az ég csatornái. A község lakossága épen istentiszteletben volt, midőn menydörgés és villámzás közepette *Dezi* Károly ev. ref. lelkész házába betűtt a villám s mintegy 30 perc alatt teljesen a lángok martaléka lett az egész épület, néhány darab lábas jószággal együtt. A kár mintegy 6000 korona, melyből 4000 korona biztosítás folytán megtérül.

— **Vörös pünkösöd.** Vasárnap délután vér folyt a sötét s halálös seb esett egy embertársunkon. Délután 6 óra tájban Nikli József helybeli és Szalay Sándor sárvári hajcsár kapatos fővel a sötét vendéglő felé tartottak. A mint a vendéglőhöz felvezető keskeny útra érnek, találkoztak egy honvéddel: s egy méntelep katonával, a kik társaságában volt még két civil ember is. Mivel ezek sem voltak józanok, csakhamar szóváltásba keveredtek, a minék ökölharc lett a folytatása, befejezése pedig életveszélyes sebesülés. A verekedés hevében ugyanis a honvéd lecsatolta oldalfegyverést azzal osztogatta az ütlegeket, még pedig nem eredménytelenül, mert a két hajcsárt csakhamar eszméletlenül fektet a földön. A méntelep katona nem elégedett meg ezzel a győzelemmel, előrántotta a biciskáját s a két hajcsárt össze-vissza szurkálta. Az esetet csak később vették észre, a tettesek azonban ekkor megugrottak. A két sebesült a mentők beszállították a kórházba, a hol Tömörly József vizsgálóbíró még az éj folyamán kihallgatta őket. Szalay Sándor életben maradásához nincs remény, Nikli sebesülése súlyos ugyan, de nem életveszélyes. A vizsgálatot úgy a katonai, mint a polgári hatóság megindította.

— **Juniális Ráczalmás.** A ráczalmási kath. kör újabb jelét adta életrealitásának, június 1-én tartva első nyári mulatságát, a mikor a körnek közel 200 tagja közül alig hiányzott valaki. Míg a mulatságokat a zsidó korcsmában tartották, a dubajkodás, verekedés és vörös fejek soha sem hiányoztak, s mióta a kath. kör magában egyesítette a község minden származott lakosát s főképp mióta az ifjúsági egyület megalakították, igazi szalonképes mulatságok vannak. Legtöbb érdeme van a sikerben Berkes Ilona úrnőnek, ki rendesen fedezi a legtöbb kiadást. 60 lámpion valódi tündérkertté varázsolta a kath. kör udvarát, a fényes rendező jelvények megállhattak volna a legelegánsabb mulatságon is. 184 korona tiszta hasznát jövedelmezett, mely összegre e kör nagyobbítására fordítják, szűk lett ugyanis a négy szoba. Adjon Isten minden községnek ilyen jó lelkű urnőt, akkor a kath. élet nagy lendületet nyerne.

— **Vizsgahangverseny.** Brestyánszky Karolin zongora tanárnő a haladottabb és a kiművelési osztályban levő tanítványait június hó 6-án a kath. főgimnázium dísztermében zongoravizsgát tart. Kezdeté délután 5 órakor. Műsora az alábbi:

1. Polonaise — **Milertől**, előadják 4 kézzel: **Laufenauer** kisasszonyok. 2. „La matinée” — **Dusseltől**, előadja: **Pataky** Lenke k. a. 3. Wagner: Mesterdalnokok című dalművéből a „Dávid-kerítő” előadják 4 kézzel **Róth** Pál főgimn. V. oszt. és **Steinherz** Dezső főreál. isk. V. oszt. tanulók 4. „Gondolera” — **Reineckertől**, előadja **Gerő** Karolin k. a. 5. „Fülemile toborzó” — **Lányi** Ernőtől, előadja **Bora** Irén k. a. 6. „Danse andalouse” — **Ascherától**, előadják 4 kézzel: **Szekli** Kata és **Balog** Márta k. a. 7. „Transcriptio” Gounod — **Romeo** és **Julia** című dalművéből — **Spindler-főle** átiratban, előadja **Rozsberger** Juliska k. a. 8. „Fantázia” Nr. 18. C-moll — **Mozzartól** előadja **Pollák** Margit k. a. 9. 5-ik magyar rapsodia op. 116. — **Gaál** Ferencőtől, előadja **Léwinger** Juliska k. a. 11. „Dalse-Improptu” Liszt Ferencőtől, előadja **Udvardy** Salome k. a. 12. „Cachucha-Caprice” — **Raffól**, előadja **Pap** Miklós főgimn. VI. oszt. tanuló 13. Beethoven op. 31. D-moll Sonátából az 1. tétel, előadja **Lehetzky** Victuska k. a. 14. „Capriccio brillant” op. 22. — **Mendelssohntól**, előadja **Lehotzky** Mariska kisasszony.

— **Nemes verseny.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Németh Vince nyudalmazott urodalmi főtitkár és Kovács Alajos DV. felügyelő állomás főnök néhány hó előtt fogadtak arra, hogy ki fog több szivarveget gyűjteni pünkösöd ünnepig az öreg honvédek részére. Pünkösöd vasárnap a Tóvárosi-olvasókörben egy bizottság vette át a szivarvegeket, melyek megmértéven Németh Vince gyűjtése 825 kiló, Kovács Alajosé pedig 11½ kiló volt. A győző tehát Kovács Alajos lett. A fogadásnak legjobban az öreg honvédek örültek, mert szép pünkösödi ajándékban részesültek. A gyűjtőknek **Gánóczy** Flóris, a honvéd-egyület elnöke mond köszönetet.

— **A katonák mint tüzoltók.** Az országos tüzoltó-szövetség hasznos tervet igyekszik megvalósítani. Ugyanis a szövetség elnöksége föltérjesztést intézett a honvédelmi minisztériumhoz, hogy a katonákat képezzeék ki tüzoltókká. A föltérjesztés sikerrel járt mert egy a honvédelmi miniszter, mint a közös hadügyminiszter utasította

az állomásparancsnokságokat, hogy az egyes helyi tüzoltóságokkal állapítsák meg a kiképezésnek gyakorlati módozatait. Ezzel az intézkedéssel különösen sokat nyer a tüzoltóság, mert a szabadságot katonák mint kész tüzoltók lépnek színterbe hazájuk tüzoltói közé. A kiképzés minél nagyobb sikere érdekében a szövetség elnöksége a tüzoltóparancsnokságokat fölszólította, hogy a mennyiben módjukban van, a tüzoltói fölszerelést bocsássák a katonaság rendelkezésére.

— **Büntügyi fötárgyalások.** A székesfehérvári kir. törvényszéknél 1903. évi június hóban a büntügyi fötárgyalások a következő sorrendben tartatnak meg: 6-án: Schwarz Béla lopás büntetének kísérlete, Csizmadia József hat. elleni erőszak büntette, Szilágyi János magánlak megsértés büntette. 9-én: Pál Mihály és társa hat. elleni erőszak büntette, Stulla Viktor lopás büntette, Odor Julianna emberölés vétsége. 10-én: Petöcz József és 5 társa súlyos testi sértés büntette, Virág György súlyos testi sértés vétsége. 13-án: Orona István súlyos testi sértés büntette, Piáner Félix és 1 társa párviald vétsége, Fröhzeitig Fülöp lopás büntetének kísérlete, Elekes János súlyos testi sértés büntette, Németh Mihály súlyos testi sértés büntette. 16-án: Tóth Anna (Herman) lopás büntette, Szili István súlyos testi sértés büntette, Goldstein Izidor csalárd bukás, Tóth Erzsébet és 1 társa lopás büntette. 17-én: Párpinal Lajos 1 társa hat. elleni erőszak büntette, Hangyal Ferenczéné lopás büntette, Harta József 1 társa lopás büntette, Csögör János lopás büntette, Ulrich György lopás büntette. 20-án: Grünbaum Bernát sikkasztás büntette, Kiss Apollonia hat. elleni erőszak büntette, Csögör Gergely súlyos testi sértés büntette. 23-án: Szántó Aladár sikkasztás büntette, Bilik Mihály lopás büntette, Berki István magánlak megsértés büntette. 24-én: Csonka András lopás büntette, Schmid Károly zsarolás vétsége, Barna Péter lopás büntette. 27-én Kovács Istvánné emberölés vétsége.

— **Az erőszak durva munkája.** A sztrájkoló péksegédek a durva erőszaknak terére léptek. Nap nap után előfordul, hogy egy dolgozó péksegédet, mindentest inzulálnak, erőszakkal terrorizálni igyekeznek. A mit azonban május 31-én este tettek, az gazember utonállás s hogy az ilyen eset ne ismétlődjék, a hatóságnak érelyes intézkedésére van szükség. A jelzett időben Gyurkovits János sütőiparost azért, mert Németh János sütőiparosnál dolgozott a Tóbak-utcában mintegy huszan megtámadták s agyba-főbe vagdalták, sőt verekedés közben Orsi Ignác a bal hüvelykujját is leharapta. Még egy durva komizság is fűződik a sztrájkolóknak nevéhez. Pajor István pékmestert, ezt a 48-as agghonvédet sem állották megtámadni. Földre tepertek az öreg embert s a sárba meghengergettek. Kell, hogy utaltal forduljon el az ember az ilyen közönséges fráterektől, a kik bünnös szenvedélytől üzetve a személyes szabadságnak sérelmével lábbal tapadják a törvényt.

— **Névváltoztatás.** Körner József íztíméri illetőségű, budapesti lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Kertész-re változtatta.

— **Késelő téglás.** Vasárnap délután Varga György téglás napszámos hivataln vendége volt Kovács József nevű kollégájának. A vendég azonban tört-zúzott, szóval úgy viselkedett, hogy Kovács kénytelen volt kiutasítani a lakásából. Varga erre felette dühbe jött, de mert gyengének érezte magát, a 18 éves Kovács Jánost bérelte fel boszú munkájára. A legény késedelem nélkül hajlott a biztatásra s a saját lakásán homlokra szurta Kovács Józsefet. Az ügy a bíróság elé kerül.

— **Állatgépességügy.** A Kozma községhez tartozó Kőhányás pusztán a sertésvész járványszerűleg fellépett. Felsőszolgaegyházán pedig a sertésvész megszűnt. A Cece községhez tartozó Égethalom pusztán a lépfene megszűnt. — Felcsuth községben a sertésorbánc fellépett.

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzeék be Mauthner Ödön csasz. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétateri” vagy a „Margitszigeti” fümagkeveréket. — Ezeket már 29 éve szállítja Mautner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére.

UJ FÉNYKÉPÉSZETI MÜTEREM.

Bátor vagyok a nagyerdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a Nador- és Bognár-utca sarkán az u. n. Töltényi házban levő

FÉNYKÉPÉSZETI MÜTEREM

átvettem, azt a kor igényeinek megfelelőleg berendezvén

május 26-án megnyitottam.

Készítek platin,

cromó,

aquarel,

piegment,

bromsíber

és

OLAJFESTMÉNYEKET.

ezeket kivül fényes és matt-képeket.

Felvételeket műtermemen kivül is eszközlök hétköznapi épüzet mint vasár- és ünnepnapon.

A felvételek sikeréért boros, illetve bármily időjárás esetén szavatosságot vállalok.

A n. é. közönség pártfogását kéri

Stoits Miklós,

fényképész.

NOVENA,

azaz kilencnapj ájtatosság Jézus szentséges szívéhez valamely különös kegyelem elnyerésére. Köve 60 fillér, fűzve 40 fillér darabonkint. Kapható és megrendelhető Rözmann István Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 23. a.

FRÖSCHL JÁNOS

Eiső székesfehérvári cementárú-gyár és beton-építkezési vállalata

Sz.-fejérvár, Zöldfa-u. 17. (Acstelep.)

Ajánlja saját készítményű színes cementlapjait és beton-alagsatornáit.

Templomok, konyhák, folyosók és verandák padozatának mozaikkal, cementlapokkal és betonnal való burkolását, fűrdő-medencék, betonjászolok készítését és egyéb e szakmába vágó munkálatok kivitelét elvállalja.

Azonkivül raktárt tart jó minőségű portland és román cementből, különféle cserépszindelyekből és mennyezet-nádfonatóból.